

One-pager Netcongestie en Wonen

Aanleiding

In onze regio dreigt er een aansluitstop op het elektriciteitsnet. Deze ontwikkeling heeft directe en indirecte gevolgen voor de opgaves in het ruimtelijk en sociaal domein. Netcongestie heeft grote gevolgen voor de woningbouwopgave en stedelijke ontwikkeling. De afhankelijkheid van elektriciteit voor woningen, voorzieningen en openbare ruimte maakt dit domein bijzonder kwetsbaar.

Vanuit het provinciale Actieplan Acute Netschaarste zijn verschillende werksporen opgericht. Vanuit het werkspoor 'beheersen' is er een algemene impactanalyse opgesteld. Daarbij zijn er eerste beheersmaatregelen opgesteld. Deze impactanalyse en beheersmaatregelen worden via de regio's gedeeld met de gemeenten om het gesprek aan te gaan, maar ook om aanvullingen op te halen.

Impactanalyse werken bij algehele aansluitstop

Directe gevolgen

- Nieuwbouwwoningen kunnen niet worden aangesloten en zijn bij oplevering onbewoonbaar.
- Nieuwbouwprojecten worden vertraagd of stilgelegd.
- Grondexploitaties worden financieel risicovoller.
- Ongewenste tijdelijke oplossingen (bijv. aggregaten) worden ingezet.
- Maatschappelijke voorzieningen (zoals scholen of zorg) kunnen niet openen wanneer deze afhankelijk zijn van elektriciteit.
- Geen straatverlichting in nieuwe woongebieden → veiligheids- en leefbaarheidsrisico's.
- Pompen en gemalen krijgen geen aansluiting → risico's voor waterbeheer en klimaatadaptatie.

Indirecte gevolgen

- Bouwprojecten vallen stil → stagnatie van de woningvoorraad.
- Mogelijke stijging van woningprijzen door schaarste.
- Geen doorstroming op de woningmarkt.
- Inwoners kunnen aangegane verplichtingen (bijvoorbeeld verkoop/koop) niet nakomen.
- Relatie met ontwikkelaars en marktpartijen komt onder druk te staan.
- Leefbaarheid in nieuwe wijken verslechtert (bouwputten, incomplete voorzieningen).
- Mogelijk mislopen van subsidies.
- Uitblijven van elementen in openbare ruimte zoals vijvers en fontein → verslechtering ruimtelijke kwaliteit.

Effecten op systeemniveau

- Integrale verstedelijking vertraagt of komt onder druk te staan.
- Meer sturing nodig op woningmix op korte termijn.
- Toenemende druk op fasering van projecten.
- Stadsontwikkeling vertraagt.
- Balans tussen woningen en voorzieningen raakt verstoord.

Eerste ideeën beheersmaatregelen

1. Prioritering en programmering
 - Voortzetten en versterken van collectieve aanvragen en prioritering richting netbeheerder.
 - Voorbereiden op vervroegd aanvragen van aansluitingen voor woningbouwprojecten.
 - Voorbereiden op vrijgeven van capaciteit.
2. Inzicht en financiële onderbouwing
 - Financiële doorrekening van effecten voor gemeenten.
 - Beleidsdoelstellingen expliciet in kaart brengen en koppelen aan netcapaciteit.
 - Thematische sessies organiseren om begrip voor de woningbouwopgave te vergroten.
3. Flexibiliteit en slimme oplossingen
 - Actief stimuleren van flexibiliteit in energiegebruik en inzet van opslag (batterijen).
 - Ontwikkelen van een spoor 'slimme oplossingen', zoals:
 - o flexibele contracten
 - o tijdgebonden afname
 - o afschakelbare installaties
 - Oplossingsrichtingen inventariseren en vertalen naar kansenkaarten (provinciale schaal).
4. Samenwerking en governance
 - Regelmatig overleg met netbeheerder over aansluitstatus van projecten.
 - Stimuleren van bestuurlijke eenduidigheid in keuzes en prioritering.